

PREDGOVOR

Pravo privrednih društava tokom poslednje decenije izdvojilo se kao posebna naučna i nastavna disciplina na pravnim fakultetima u Bosni i Hercegovini i državama regiona. Uporedo odvijanje više procesa, među kojima su najznačajniji privatizacija preduzeća u društvenom i državnom vlasništvu, porast broja novoosnovanih privrednih društava i drugih oblika privrednog organizovanja u privatnom vlasništvu, prilagođavanje ukupnog pravnog ambijenta uslovima tržišnog privređivanja i usaglašavanje privrednog zakonodavstva sa pravom Evropske unije, stvorili su potrebu za produbljenijim izučavanjem pravnih formi za obavljanje privrednih delatnosti i njihovih opštih i posebnih pravnih instituta.

U Bosni i Hercegovini, donošenje propisa kojima se uređuje pravni položaj privrednih društava u nadležnosti je entiteta. Privredno zakonodavstvo entiteta, slobodni smo reći, oblikuje se mnogo manje prema meri i potrebama privrede BiH u sadašnjoj fazi njenog razvoja, a mnogo više pod različitim stranim uticajima i po ugledu na različite strane uzore. To ima za posledicu veliku neusaglašenost privrednih propisa entiteta i njihove česte i značajne izmene, kojima se potkopava pravna sigurnost i koči razvoj domaće sudske prakse i pravne misli.

Knjiga je pisana sa prvenstvenim ciljem da se studentima prava ponudi udžbeničko štivo koje objašnjava najvažnije institute prava privrednih društava i odlikava savremeni stepen razvoja zakonodavstva, sudske prakse i pravne nauke u toj oblasti. Podlogu teksta čini pozitivno zakonodavstvo Republike Srpske, jer knjiga treba da posluži kao udžbenik za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Drugaćiji pristup, koji bi podrazumevao konsultaciju i analizu svih važećih privrednopravnih propisa u BiH, nije imao pedagoškog opravdanja, a njegovom primenom tekst bi se značajno proširio i opteretio. Umesto toga, prilikom objašnjenja pojedinih pravnih pojmova i instituta težište je stavljeno na činioce koji su zajednički ili preovlađujući u savremenim pravnim sistemima i time otporni na izmene domaćeg zakonodavstva. Izlaganja su dopunjena ukazivanjem na pravna rešenja država sa razvijenom tržišnom privredom i država regiona i stavove strane pravne nauke, kako bi se studenti uputili u glavne trendove razvoja ove grane prava.

S obzirom na to da je novi Zakon o privrednim društvima Republike Srpske nedavno počeo da se primenjuje, nije bilo moguće koristiti domaću sudsku praksu, koja tek treba da se razvija. Umesto nje, kao pomoć u osvetljavanju i analizi pojedinih zakonskih rešenja poslužila je sudska praksa država u okruženju. Prvenstveno je korišćena sudska praksa Republike Srbije, što je sasvim razumljivo kada se zna da su Zakonom o privrednim društvima Republike Srpske gotovo u potpunosti preuzete odredbe Zakona o privrednim društvima Srbije iz 2004. godine. U nešto manjoj meri, tamo gde je analogija (ili

različitost) pravnih rešenja to dopuštala, korišćena je sudska praksa drugih država, pretežno Republike Hrvatske.

Verujemo, da će knjiga korisno poslužiti ne samo studentima, već i pravniciima praktičarima, kojima bi trebalo da pruži pomoć prilikom prolaska kroz lavirinte brojnih zakonskih propisa i nejasnih, nepotpunih ili sukobljenih pravnih rešenja. Skromno se nadamo da će knjiga imati upotrebnu vrednost i za pregoace pravne nauke, kojima će povremeno ponuditi drugačiji ugao gledanja na pojedine pravne probleme.

Beograd, avgust 2011.

AUTOR